

La literatura catalana del s. XIX:

Àngel Guimerà, Mar i cel

El meu nom i cognoms: VIKTORIIA HAVIADA

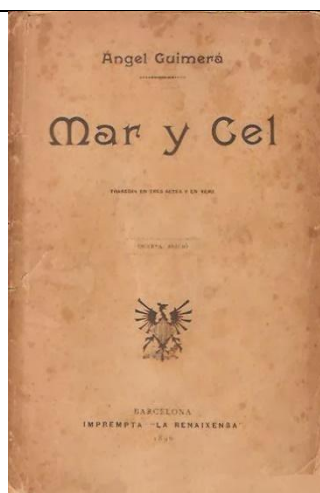
Curs i grup: 4 ESO A

Nom i cognoms dels membres del grup al qual pertany:

RICARD CARROBÉ

MARINA GREGORI

ANAIIS ALBERICH

LA LITERATURA CATALANA DEL SEGLE XIX: LA RENAIXENÇA

INTRODUCCIÓ

La publicació de l'oda *La Pàtria*, de Bonaventura Carles Aribau, l'any 1833, és considerada l'inici de la Renaixença. En ple s. XIX Aribau viu com una mena d'exili la seva destinació laboral a Madrid i busca la llengua com a element que li permet connectar-se amb Catalunya. En una visió romàntica, la llengua esdevenia com el principal vehicle d'expressió i de modelatge de la personalitat col·lectiva.

Un dels autors de la Renaixença per excel·lència és Àngel Guimerà, dramaturg nascut a les Canàries però amb una actitud compromesa amb el catalanisme polític. Les seves obres presenten personatges d'origen incert, mestissos, i també situacions que enfronten o relacionen personatges d'ètnies diferents. Destaquen *Mar i cel*, *La filla del mar* i *Terra baixa*, sempre a la recerca de valors autèntics, com l'amor sincer i l'alliberament personal.

[Esta foto](#) de Autor desconocido está bajo licencia [CC BY-SA-NC](#)

ÀNGEL GUIMERÀ, AUTOR DE MAR I CEL

Treballarem un escriptor concret, Àngel Guimerà, i una obra concreta, *Mar i cel*, obra de teatre de la Renaixença amb trets romàntics que té com a eixos alguns trets com l'amor, la guerra o la revolució.

QUINES ACTIVITATS FAREM? Algunes són individuals, d'altres en grups: mínim de dos persones i un màxim de 4.

INDIVIDUAL

1

Farem una línia del temps en la qual cal fer una repassada dels temes d'història de la literatura catalana, és a dir, les seues etapes. Cal dir el principi i el final de cada etapa, algunes característiques de cada època i obres i autors més importants de cada etapa.

El següent enllaç us servirà per fer la línia del temps però heu d'ampliar-ho amb el que us escrivim en acabat de l'enllaç:
<https://es.slideshare.net/guestf610e697/presentaci-quadre-cronologic-lit-cat>

- Comencem per la literatura medieval en general (Ramon Llull, les quatre grans cròniques, Bernat Metge, la novel·la cavalleresca i *Tirant lo Blanc*, la poesia trobadoresca i Ausiàs March).
- La literatura catalana moderna (la literatura del Renaixement, el Barroc i el Neoclassicisme).
- La literatura catalana del s. XIX: Renaixença (Jacint Verdaguer, Àngel Guimerà, Narcís Oller) i Modernisme (Joan Maragall, Víctor Català, Raimon Casellas, Prudenci Bertrana, Josep Pous i Pagès, Joan Puig i Ferreter, Santiago Rusiñol) (més informació al teu llibre de text).
- El Noucentisme: Eugeni d'Ors, Josep Carner, l'Escola Mallorquina (més informació al teu llibre de text).
- Les avantguardes: el Futurisme amb Joan Salvat-Papasseit, el Surrealisme amb J.V. Foix (més informació al teu llibre de text) (més informació al teu llibre de text).
- La literatura dels anys 20 i 30 del s. XX: Miquel Llor, Carles Soldevila, Josep Maria de Sagarra, Carles Riba, Josep Pla (més informació al teu llibre de text).
- La literatura de la guerra, l'exili i la postguerra: Pere Quart, Agustí Bartra, Salvador Espriu, Joan Vinyoli, Pere Calders (més informació al teu llibre de text).

Quins programes podem fer servir per realitzar les línies del temps?

- TIMELINE - SUTORI
- TIMETOAST
- TIKI TOKI

Escriviu en aquest requadre l'enllaç de la vostra creació

LÍNIA DEL TEMPS DE LA HISTÒRIA DE LA LITERATURA:

https://www.canva.com/design/DAFSMvXQ4GI/_9rue3uvLXqjc-5_qNtnUQ/edit?utm_content=DAFSMvXQ4GI&utm_campaign=designshare&utm_medium=link2&utm_source=sharebutton

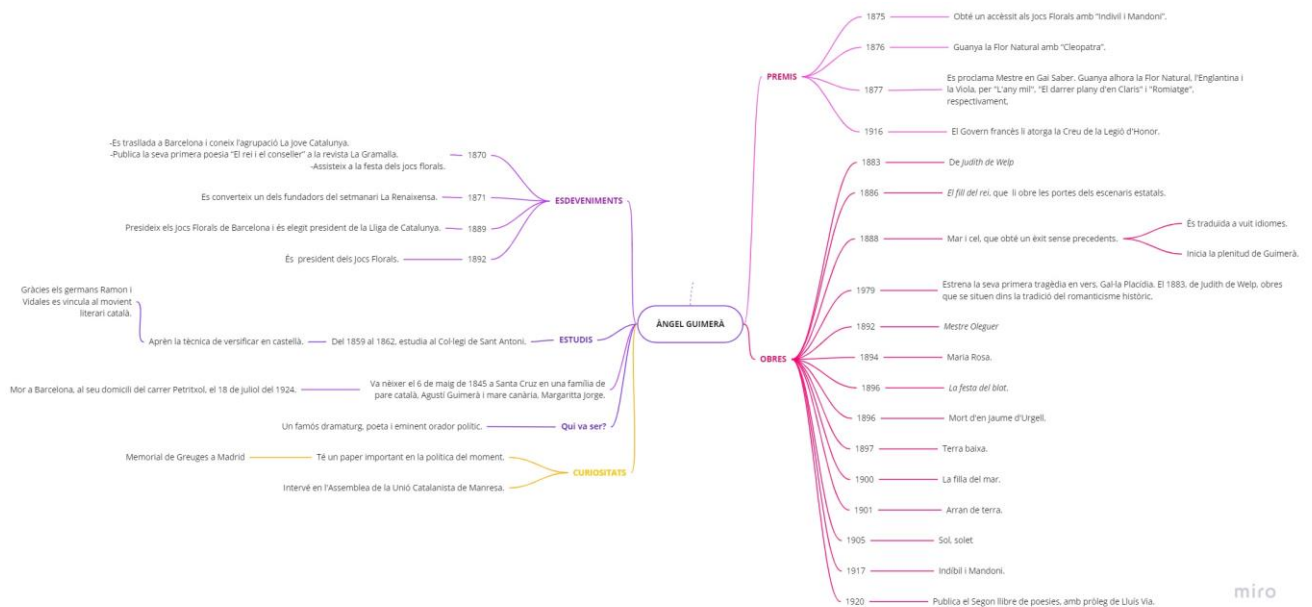
INDIVIDUAL

2

Farem un mapa mental d'Àngel Guimerà. Ens endinsarem en la seua biografia, des del naixement fins a la seua mort, tot explicant les característiques i obres més essencials de la seua producció literària i la seua vida personal. A l'enllaç <https://www.escriptors.cat/autors/guimeraa/biografia-angel-guimera> trobareu informació sobre la vida i obra d'Àngel Guimerà.

Podeu fer-ho en qualsevol programa informàtic o a mà (aleshores en un DINA4).

https://miro.com/welcomeonboard/YXIXS0hxTU5FZmJGajhWV1FXbDNzSTIhb6NqVFc3TE1NQktJQ2gzZXVVV1RTZTV4RThsdWxcExFM2JpbXk5a3wzMDc0NDU3MzY0MTg4MDAyNDY4fDI=?share_link_id=668185057136

GRUP

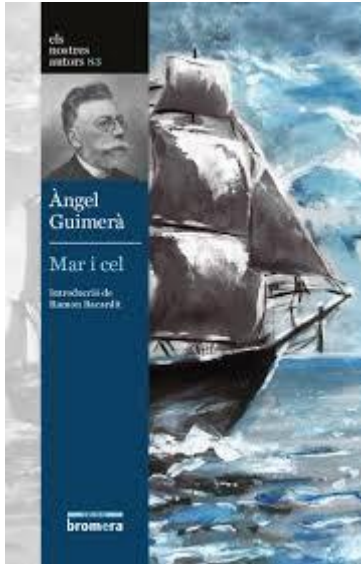
3

L'obra d'Àngel Guimerà, *Mar i cel*, és una de les més aconseguides.

Respon les següents preguntes. Trobareu la informació en qualsevol

enllaç de la Viquipèdia com també en el vostre llibre de classe. **Recordeu: les vostres paraules són de creació pròpia; copiar i enganxar, és plagil**

1. Escriviu-ne la sinopsi, és a dir, el resum de manera breu. La xarxa està plena de resums, no es valorarà els que es copien. Per tant, ho heu de fer amb les vostres paraules.

Vet aquí que una vegada, durant l'any 1609, un vaixell rumb a l'Alguer. En aquest el qual hi havia Saïd (el capità) Hassèn, Joanot, Mahomet, Osman (eren els tripulants d'aquest). Van interceptar un vaixell que anava cap a Barcelona, el qual, anava ple de cristians. Entre ells hi havia la Blanca (una cristiana que se n'anava a Barcelona per exercir de monja), el seu pare, en Carles (el capità del vaixell cristià), i el seu cosí, en Ferran. En una de les escenes, Saïd va ser ferit, i els companys d'aquest fan anar a Blanca a curar-lo. Blanca i Saïd s'enamoren, però, com es veu, el seu amor és un amor incomprès, ja que en aquella època era impossible establir una relació entre un morisc i una cristiana. Així que ells dos mai podran estar junts. Carles que s'assabenta de l'amor entre Saïd i Blanca, decideix matar a Saïd. Blanca

s'interposa i acaba ferida. Finalment, Saïd l'agafa en braços i els dos es tiren per la borda, posant fi així a les seves vides. D'aquest esdeveniment prové el títol de la novel·la, Mar i Cel.

1. Quins temes tracta?

El principal tema que tracta a la novel·la és el racisme que hi havia en el passat, donant diversos exemples del fet com per exemple que un musulmà no es podia casar amb una cristiana. En aquest cas, Saïd i Blanca. També tracta de l'amor impossible entre aquests dos personatges.

2. Qui en són els protagonistes? Com es diuen? Com es caracteritzen? Utilitzeu exemples de la lectura a mode de justificació de com són.

PROTAGONISTES:

Blanca: és una cristiana que viatjava de Mallorca a Barcelona per exercir de monja en un convent. És una dona sensible i molt religiosa.

Saïd: és l'home marginat i humiliat per la seva fe islàmica un mestís. És el capità d'un vaixell corsari musulmà. Es fa veure com un home dur i respectat, però podem veure que es va fent sensible per l'enamorament que sent per la Blanca.

3. En quin temps i en quin lloc se situa la història?

La història es situa en l'any 1609, en un vaixell liderat per moriscos. Concretament quan el rei Felip III ordena l'expulsió dels moriscos d'Espanya.

4. En quants actes s'estructura l'obra *Mar i Cel*? Digueu quants són i feu un breu resum de l'argument de cadascun d'ells.

L'obra *Mar i Cel* s'estructura en 3 actes.

ACTE 1 (19 escenes): Durant el primer acte ens presenten com són els protagonistes. Saïd és el capità d'un vaixell de corsaris que van assaltar la nau d'uns cristians i els van fer presoners. Entre els presoners trobem a la Blanca, aquesta és cridada per curar la ferida de Saïd. Blanca es mostra afectada davant de la presència de Saïd, ja que el veu com un enemic de la seva religió. Saïd li conta la seva tràgica història personal i Blanca avergonyida no pot evitar el plor, llavors l'intenta matar, però finalment no ho fa.

ACTE 2 (19 escenes): Els protagonistes s'adonen que comencen a tenir sentiments entre ells i alhora estan avergonyits per aquesta situació, ja que saben que és impossible que puguin estar junts. El vaixell ja està a punt d'arribar a Alger. D'una banda, Blanca demana a Ferran que la mati abans que la venguin a l'Harem i Saïd, des de fora, ho interpreta com una escena amorosa, llavors la gelosia li fa actuar contra Ferran. D'altra banda, Joanot, allibera als cristians, impedit que siguin ajusticiats, i llavors els pirates amenacen amb la seva vida. Mentrestant, fan que el vaixell giri mar endins per a endarrerir l'arribada a terra ferma. Es finalitza l'acte amb Blanca disposada a prendre's la vida perquè no mati a Saïd.

ACTE 3 (12 escenes): Els cristians han assolit el domini del vaixell corsari. Blanca està disposada a fer el que calgui per a salvar a en Saïd i amb això demostra el seu enamorament, del qual Carles no està gens d'acord. Quan Saïd surt de la cabina, Carles s'abalança contra ell per intentar ferir-lo, però no ho aconsegueix. Després els protagonistes es queden sols i és quan poden dir-se l'un a l'altre quins són els seus sentiments. Els dos són conscients de les dificultats del seu amor, un amor impossible, que tal com descriu en Saïd, és semblant al mar i al cel que mai poden ajuntar-se, únicament en l'horitzó. Després, Carles torna, més enfadat que mai, i dispara en direcció a Saïd, però Blanca es posa davant seu. Saïd abraça a la seva estimada, que aquesta ferida de mort, i es llancen junts al mar.

5. Observeu el canvi que es produeix al llarg de l'obra en la imatge que tenen els personatges principals l'un de l'altre. Quins eren els seus prejudicis i d'on creus que provenien? Quins són els esdeveniments que els han fet canviar?

Els seus prejudicis eren les seves creences, concretament, les seves religions. Blanca era cristina i Saïd musulmà. En aquella època era impensable que sent de diferents religions poguessin portar-se bé i encara menys arribar a ser parella. Canvien quan s'adonen que són iguals, és a dir, que l'únic que els diferencia són les seves creences.

6. Creieu que l'obra és un bon exemple de la literatura del romanticisme? Raona i justifica la teva resposta. Busqueu el concepte de Romanticisme, us ajudarà.

Sí, perquè el romanticisme s'interessa per la temàtica relacionada amb els sentiments. També perquè sovint l'autor cerca en el seu interior, explorant la seva intimitat i fent que es reflecteix en la seva obra. Podem observar que Àngel Guimerà fa això, ja que sembla que el personatge de Saïd està una mica inspirat en ell mateix.

7. El final de *Mar i Cel* és un final tràgic. De ben segur que us sona haver vist un desenllaç similar en altres obres. Feu una mica de recerca i expliqueu dos casos d'obres (no cal que siguin literàries) on puguem veure un final semblant.

Podem veure un final s'assemblen amb l'obra *Romeu i Julieta* i també en *Tristany i Isolda*, ja que en aquestes dues obres els protagonistes també moren junts per amor.

Podem veure un final semblant el l'obra *Romeu i Julieta* en *Tristany i Isolda*.

4

Dagoll Dagom és una companyia de teatre que, entre altres obres, ha posat a escena *Mar i cel* en format musical. Busqueu, de manera breu, informació sobre aquesta companyia: història, direcció artística, representacions teatrals més emblemàtiques, etc.

Dagoll Dagom és una companyia de teatre que va ser fundada pel director i poeta Joan Ollé. El 30 d'abril de 1974 va estrenar el seu primer treball: "Yo era un tonto y lo que he visto me ha hecho dos tontos" basat en poemes de Rafael Alberti. L'any 1988 porta als escenaris "Mar i Cel" basat en l'obra d'Àngel Guimerà, amb text de Xavier Bru de Sala i música d'Albert Guinovart. El llançament de la companyia de cara al gran públic, així com la seva professionalització es va

produir l'any 1977 amb "No hablaré en clase". La companyia va agafar una idea a partir d'un conte d'una tribu africana que tenia en la seva organització social un "contador" d'històries que mantenia viva a tota la tribu. Un d'ells es va preguntar si no seria divertit dedicar-se professionalment a explicar contes. Així és com van començar la seva carrera.

DIRECCIÓ ARTÍSTICA: JOAN LLUÍS BOZZO

Ha dirigit altres espectacles fora de la companyia com "Sin palabras" de Pepe Rubianes, "Estrips", "El retaule del flautista" i "Maror" per al Centre Dramàtic de la Generalitat, i també òperes com "Don Pasquale" de Dozetti, És autor del llibre "Còmica tribu" i de l'obra teatral "Còmica Vida" i col·laborador en diversos mitjans de comunicació.

PRODUCCIÓ EXECUTIVA: ANNA ROSA CISQUELLA

La seva vocació teatral es va desvetllar a l'edat de 5 anys amb les funcions de fi de curs de l'escola. Va estudiar a l'Escola del Teatre de l'Orfeó de Sants, va actuar a "Les Troianes d'Eurípides-Sartre" i a "La setmana tràgica", dirigida per Lluís Pasqual. Va estudiar Història a la Universitat Autònoma de Barcelona. Contínuament, va ingressar a la companyia Els Joglars amb l'espectacle "Alias Serrallonga". L'any 1977 va entrar a Dagoll Dagom per actuar a "No hablaré en clase" i a partir d'aquest moment es va incorporar a la companyia com a actriu i membre de l'equip de direcció. Després de "Glups!" (1985) va decidir deixar l'actuació per dedicar-se a la dramaturgia i la coordinació dels diferents aspectes artístics, tècnics i a la producció executiva de Dagoll Dagom.

DIRECCIÓ CÀSTING / ESCÈNICA: MIQUEL PERIEL

Miquel, va estudiar a l'Institut del Teatre de Barcelona, a l'Escola de Teatre de Sants i al conservatori del Liceu. L'any 1969 funda la companyia Matriu-2. L'any 1975 va actuar a Macbeth dirigit per W. Layton, a Terra baixa dirigit per J. Montanyès i a "Ismena mía" (J. Melendres). Participa en diversos curtsmetratges i forma part de l'equip d'animació al carrer de la temporada Grec 77 sota la direcció de Frederic Roda. Aquell mateix estiu va ingressar a la Companyia Dagoll Dagom per participar a "No hablaré en clase". També va participar en l'elaboració dels guions, la dramaturgia i en l'equip de direcció de tots els espectacles de la companyia. Actualment, està jubilat, però segueix formant part de Dagoll Dagom.

Quants cops han representat *Mar i cel*? I en quins anys?

L'any 1988 la primera vegada que la companyia s'adonà de les possibilitats que el Mar i cel. L'any 2004, per commemorar el 30è aniversari de la companyia, van decidir dur als escenaris un renovat muntatge de Mar i cel. L'any 2014, la companyia va arribar al seu 40è aniversari i va creure adient tornar a

remuntar un dels seus espectacles centrals, adaptant alguns avenços tecnològics del moment, però mantenint la mateixa ànima original.

GRUP

5

Busqueu pel cercador les dues cançons més famoses del musical que

Dagoll Dagom va fer de *Mar i cel*. Pistes: una és la més emblemàtica, la canten tots els pirates i es desenvolupa en tot el vaixell (a l'escenari hi havia un vaixell mida real). L'altra cançó és de ritme més lent, on intervenen només els protagonistes i es troben en una situació melancòlica.

Un cop endevinades, escolteu-les bé perquè haureu d'escriure els passatges de la lletra on es vegi:

Nom de la cançó 1:		
	Lletra	Què ens pretén explicar?
Amor	El mar és com un desert d'aigua No té camins ni té senyals El mar és un desert d'onades Una lluita sorda i constant	Pretén dir-nos que en el amor res és segur i que necessita d'una lluita constant.

REVOLUTION

Revolució	Les veles s'inflaran El vent ens portarà Com un cavall desbocat per les ones El mar serà tot per nosaltres Ja som senyors i reis del mar Sota el refugi de la lluna Que flameja al nostre estendard	Pretén explicar que res ni ningú els podrà parar, aconseguiran el que voldran. Pretén explicar l'esperit revolucionari i ambicions dels pirates que pensen que el mar és seu.
Guerra	Però per a ells no hi haurà pietat Perquè Al·là ens ha volgut triomfants Però per a ells no hi haurà pietat Perquè Al·là ens ha volgut triomfants I arribarà el dia de glòria Quan ja no quedin cristians Que cantarem la gran victòria Dels fidels valents fills d'Al·là	Parla de la guerra cristiana contra musulmans, i l'odi que es tenen. Pretén que ens donem conte de l'odi entre religions i la confiança que tenien en guanyar una possible guerra.

Nom de la cançó 2:

	Lletra	Què ens pretén explicar?
Amor	Per qui ha plorat Per qui ha plorat Com mai no havia vist plorar Què m'ha passat Què m'ha passat?	Perquè estan tan enamorats que han plorat l'un per l'altre, cosa que mai havien viscut.

	Per què ha plorat Per què he plorat Per qui no havia d'haver plorat	
Revolució	Sempre he mirat de ser el més fort, Jo sempre he vist florir la sort, Sempre he lluitat per sobreviure, Jo al meu voltant he vist somriure, Sempre he volgut morir matant, Tota la vida he estat jugant, Sempre m'he anat jugant la vida, I no m'han fet mai cap ferida.	Està cansat de seguir amb la vida ja que res li ha anat bé, en canvi a la Blanca tot el contari.
Guerra	Per ells la guerra és important I tot és lluita i investida D'homes ferotges i inhumans Que no s'estimen ni la vida	No estan d'acord amb la guerra i pensen que és totalment inútil.

